

ORSZÁGOS TALÁLMÁNYI HIVATAL
ELNÖK

5/81.

Eln. 131/1980.

haria

Vöcöl

T é t é n y i Pál elvtársnak,
a Tudománypolitikai Bizottság titkára

B u d a p e s t

Kedves Tétényi Elvtárs !

Mellékelten megküldöm a Tudománypolitikai Bizottságnak az iparjogvédelem helyzetéről hozott határozatok végrehajtásáról összeállított beszámolót 47 példányban, két példányt eredeti aláírással.

B u d a p e s t, 1981. január 5.

Elvtársi üdvözlettel

Pusztai Gyula

/ Dr.Pusztai Gyula /

XIX-A-84/6-5/1981.

Magyar Országos
Levéltár

(7. doboz)

Tudománypolitikai Bizottság

Készült: 1981 JAN 13 Szám: 5/81.

ORSZÁGOS TALÁLMÁNYI HIVATAL

ELNÖK

Eln. 131/1980

SZOLGÁLATI HASZNÁLATRA!

Készült: 60 példányban

Ez a ...¹...számu példány

Egy példány 33 oldal

B E S Z Á M O L Ó

A TUDOMÁNPOLITIKAI BIZOTTSÁGNAK
az iparjogvédelem helyzetéről hozott
határozatok végrehajtásáról

MA-A-21/5-5/1981,
**Magyar Országos
Levéltár**

(7. dosszié)

Láttam: Dr.Szekér Gyula
az OMFB elnöke

A beszámolóval egyetért:

ÁH: Dr.Csikós Nagy Béla
EÜM: Dr.Juszt Lajos
ÉVM: Szabó János
IM: Dr.Petrik Ferenc
KGM: Müller István
Kip.M.: Dr.Szabó Imre
KkM: Veress Péter
KPM: Urbán Lajos
KNEB: Szakali József
MÉM: Dr.Eleki János
MM: Korcsog András
MTA: Pál Lénárd
MüM: Dr.Rácz Albert
NGKT: Bartha Ferenc
NIM: Dr.Juhász Ádám
OKISZ: Rév Lajos
OT: Dr.Hoós János
PM: Dr.Kállai Lajos
TOT: Dr.Nyiri Béla

XIX-A-84-b-5/1921.

**Magyar Országos
Levéltár**

(f. doctus)

ORSZÁGOS TALÁLMÁNYI HIVATAL

ELNÖK

Eln. 131/1980

B E S Z Á M O L Ó

A TUDOMÁNPOLITIKAI BIZOTTSÁGNAK
az iparjogvédelem helyzetéről hozott határozatok
végrehajtásáról

I.

A Tudománpolitikai Bizottság 1978. augusztus 11-én megtárgyalta és elfogadta az Országos Találmányi Hivatal elnökének az iparjogvédelem helyzetéről, népgazdasági szerepéről, nemzetközi összefüggéseiről és továbbfejlesztésének irányairól készített előterjesztését.

Megállapította, hogy a szabadalmazott új tudományos és műszaki eredmények elérése és gyakorlati hasznosítása, mint a kutató- és műszaki fejlesztő tevékenység része, fontos szerepet játszik a gazdaságpolitikai, külgazdasági és tudománpolitikai feladatok teljesítésében, eredményesen járulhat hozzá termelési szerkezetünk korszerűsítéséhez.

A Tudománpolitikai Bizottság ugyanakkor megállapította, hogy a hazai iparjogvédelmi tevékenység színvonala elmarad a gazdasági adottságaink által megkövetelt mértéktől és annak továbbfejlesztése érdekében 30.022/1978. számon határozatot hozott.

A határozat egy komplex intézkedéssorozatot irányozott elő, amely kiterjedt a találmányok kifejlesztését és hasznosítását érintő gazdasági szabályozó- és tervezési rendszerre, a találmányokkal kapcsolatos jogvédelem és ösztönzés fokozására, a szabadalmaztatási eljárás egyszerűsítésére és gyorsítására, a szabadalmi információs rendszer, valamint az iparjogvédelmi

XII-A-84-t-5/1981.

Magyar Országos
Levéltár

tudományos kutatások fejlesztésére, az innovációt előmozdító intézményi és vállalati rendszer, valamint a vállalati iparjogvédelmi munka javítására, az iparjogvédelmi szakemberképzés, továbbá az iparjogvédelmi tájékoztatás tökéletesítésére.

A határozat és az annak alapján elfogadott további határozatok - amelyeket az 1.sz. melléklet tüntet fel - végrehajtásáról az alábbiakban számolok be.

II.

Eredmények

A Tudománypolitikai Bizottságnak az iparjogvédelem helyzetéről, népgazdasági szerepéről, nemzetközi összefüggéseiről és továbbfejlesztésének irányairól szóló 30.022/1978. számú határozata átfogó jelleggel, rendszerszemléletű megközelítéssel tárta fel az iparjogvédelem helyzetét és jelölte ki az e tevékenységi és intézmény-rendszer alapvető összetevőinek továbbfejlesztését célzó intézkedéseket.

A határozat elfogadása óta eltelt két év rövid időszak ahhoz, hogy az elfogadott intézkedések hatásai teljes mértékben kibontakozhassanak. A jelenleg rendelkezésre álló tapasztalatok alapján azonban már most egyértelműen megállapítható, hogy a határozat és az általa érintett kérdéseket részletező további határozatok kedvező irányú változásokat indítottak el.

Ezek a változások megfigyelhetők a találmányok kifejlesztése és hasznosítása gazdasági-tervezési feltételeinek fejlődésében, az OTH tevékenysége és a vállalati iparjogvédelmi tevékenység, valamint az iparjogvédelmi szakemberképzés, a tudományos kutatások és a tájékoztatás javulásában.

XII-A-84-f-5/1981.

**Magyar Országos
Levéltár**

(7. d. 2006)

1/ Általánosságban megállapítható, hogy az 1980. január 1-től életbelépett szabályozórendszer számos elemet tartalmaz, amely arra irányul, hogy kényszerítőleg és ösztönzően hasson a műszaki fejlesztésre, a termékszerkezet korszerűsítésére és ezen keresztül a találmányok kifejlesztésére és hasznosítására.

Fontos eredmény, hogy a TPB határozata alapján 1980. elején megtörtént az innovációs hitel és az innovációs alap létrehozatala /amelyek működési elveit a 2.sz.melléklet tárgyalja/.

Az innovációs alap által kínált lehetőségek iránt - a létrehozás óta eltelt rövid idő ellenére - széleskörű érdeklődés jelentkezik a szabadalmak, találmányok jogosultjai /mind magánszemélyek, mind kutatóintézetek és vállalatok/, valamint az újdonságok iránt jobban érdeklődő külkereskedelmi vállalatok részéről. Ezideig mintegy százötven ajánlat érkezett be, amelyek kb. egyharmadával az alap már érdemben foglalkozik. Néhány témában már szerződéskötésre is sor került, más részüknél az előkészítés /szakértői vélemények stb./ alatt áll. A gyakorlati tevékenység során felmerülő problémák és tapasztalatok általánosítására a későbbiekben kerülhet sor.

A TPB határozatával összhangban a VI. ötéves terv vállalati tervezőmunkájához az OT által kiadott irányelvek, valamint a vállalati és költségvetési rendben gazdálkodó kutatóintézetekre, egyetemi kutatóhelyekre az OM, az OMFB és az MTA által közreadott tervezési és beszámolási irányelvek egyaránt nagyobb figyelmet fordítanak a találmányok kifejlesztésének és hasznosításának tervszerűbbé tételére.

2/ A TPB határozata előírta, hogy át kell tekinteni az Országos Találmányi Hivatal tevékenységét és tovább kell növelni hatékonyságát. Ez járjon együtt a szabadalmi jogszabályok továbbfejlesztésével, a találmányokkal kapcsolatos jogvédelem és

ösztönzés fokozásával, a szabadalmaztatási eljárás egyszerűsítésével és gyorsításával, az átfutási idők csökkentésével.

A jelzett jogalkotási feladatok megoldása érdekében az előkészítő munkák folyamatban vannak. Mivel azonban ezek összefüggésben vannak jelentős iparpolitikai kérdésekkel is, csak a szükséges előzetes egyeztetések után kerülhet sor a jogszabálytervezetek kidolgozására.

A szabadalmi bejelentések átfutási idejének csökkentése érdekében a jogszabálmódosításon kívül folyamatban lévő legfontosabb intézkedések az Országos Találmányi Hivatal keretében a következők: a szabadalmi ügyintézői létszám belső átcsoportosítással történő növelése, az anyagi ösztönzésnek elsősorban az ügyintézés gyorsítása érdekében való felhasználása, az ügyintézés módszertanának fejlesztése, valamint az ügyvitel korszerűsítése, a nemzetközi együttműködés eredményeinek fokozott kihasználása.

3/ A TPB határozata előírta, hogy az érintett miniszterek és országos hatáskörű szervek vezetői tegyenek megfelelő intézkedéseket az ágazat iparjogvédelmi munkájának hatékonyabb irányítására, a gazdálkodó szervezetek iparjogvédelmi munkájának elősegítésére és ellenőrzésére. A határozat alapján egyes ágazati tárcák /MÉM, Kip.M., ÉVM, KGM, OKISZ/ irányelveket fogadtak el a gazdálkodó szervezetek iparjogvédelmi munkájának fejlesztéséhez.

Általánosságban megállapítható, hogy az ágazati irányelvek megfelelő mértékben, a sajátosságok figyelembevételével konkretizálják a Tudománypolitikai Bizottságnak a gazdálkodó szervezetek iparjogvédelmi munkája fejlesztésére vonatkozó határozatát. Az iparirányítás egységének megteremtésétől ezen a területen is javulás várható.

4/ A TPB határozata nyomán jelentős előrelépés történt az iparjogvédelmi szakképzésben is.

Intézkedés történt az iparjogvédelmi, a licenc- és know-how forgalmi ismeretek oktatásának bevezetésére az egyetemek

XIX-A-84-t-5/1981.

/főként a műszaki és közgazdasági egyetemek/, valamint a főiskolák keretében folyó felsőoktatásba és továbbképzésbe.

A határozat megjelenése óta eltelt időszakban sikerült megalapozni a licenc- és know-how forgalmi, valamint az iparjogvédelmi ismeretek vezetőtovábbképzésbe történő bevezetését a vezetőtovábbképzés bázisintézményében, az Országos Vezetőképző Központban, valamint egyes minisztériumok, országos hatáskörű szervek vezetőtovábbképző intézeteiben.

A tanfolyami rendszerű iparjogvédelmi szakképzés keretében az Országos Találmányi Hivatal a Jogi Továbbképző Intézettel, a Közgazdász Továbbképző Intézettel, a Magyar Iparjogvédelmi Egyesülettel, valamint egyes ágazati tárcák továbbképző intézeteivel együttműködve az igényeknek megfelelően folyamatosan szervezi az alapfoku ujitási, továbbá a közép-és felsőfoku iparjogvédelmi tanfolyamokat.

5/ Az iparjogvédelem időszerű kérdéseinek feltárása és a javaslatok jobb megalapozása érdekében a TPB határozatának megfelelően az Országos Találmányi Hivatal keretében létrejött az Iparjogvédelmi Elemző Osztály, amelynek alapvető feladata, hogy tanulmányozza az iparjogvédelemmel összefüggő műszaki, gazdasági és jogi tevékenység területén kibontakozó hazai, külföldi és nemzetközi tendenciákat, tárja fel az ebből adódó feladatokat, és működjön közre az iparjogvédelmi tevékenység színvonalának és hatékonyságának növelésére irányuló javaslatok előkészítésében.

Emellett az osztály munkája során kapcsolatot tarthat fenn a más kutatóhelyeken folyó és az iparjogvédelem területét is érintő kutatási programokkal.

6/ A határozat meghozatala óta örövendetesen javult az iparjogvédelmi tájékoztatás, a tömegtájékoztatási eszközök jelentős mértékben járulnak hozzá a találmányokkal, ujitásokkal és általában az iparjogvédelmi tevékenységgel összefüggő társadalmi szemlélet kedvező irányu változásához.

XIX-A-84-b-511981.

(7. d. 10. 10.)

**Magyar Országos
Levéltár**

Az ujitók és feltalálók közmegebecsülésének fokozása céljából az OTH, a SZOT, a TOT és az OKISZ közös irányelveket jelentetett meg a "Kiváló Feltaláló" és "Kiváló Ujitó" kitüntetés adományozásával összefüggő kérdések egységes rendezésére.

7/ A fentiekben jelzett kedvező irányu változások a szabadalmi statisztikában ugyan még nem tükröződnek, egyes vonatkozásokban azonban már jelentkeznek pozitív tendenciák.

A 3.sz. mellékletben közölt statisztikai adatok szerint a szabadalmi bejelentések száma növekvőben van. A növekedés főleg a hazai bejelentői tevékenység fokozódásából származik. Elsősorban azonban az egyéni bejelentők száma emelkedett, a belföldi gazdálkodó szervezetek által tett találmányi bejelentések száma kis mértékben nőtt.

Gazdaságunk exportorientáltságának megfelelően továbbra is jelentős a külföldre irányuló találmányi bejelentések száma. A hasznosított találmányok száma és a találmányok hasznos eredménye kis mértékben csökkent.

III.

További teendők

A termelési szerkezet korszerűsítése, a külgazdasági egyensúlyi helyzet javítása szempontjából továbbra is fontos feladat a vállalati műszaki fejlesztés terén meglévő érdekelt-ség erősítése, s ennek keretében a találmányok kidolgozása és hasznosítása további kibontakoztatása.

A gazdasági hatékonyság növelésében fontos eszköznek tekintjük a szellemi termékek fokozott hasznosítását, ezért szükségesnek látjuk az ezt segítő gazdasági ösztönző rendszer hatékonyságának növelését, a szervezeti keretek és irányítási feltételek javítását.

1/ Azok - a gazdasági környezettel összefüggő - általános gondok, amelyek pl. a háttéripár viszonylagos fejletlenségéből, a szervezetek közötti kooperáció nehézségeiből, a kutatás-fejlesztés-termelés-értékesítés szétszakítottóságából és ezek eltérő tervezési, finanszírozási rendjéből származnak, a találmányok hasznosítása kapcsán különösen kiéleződnek és csak fokozott vállalkozókészséggel és erőfeszítéssel leküzdhető akadályként jelennek meg. Ugyanakkor a találmányhasznosítással járó bizonytalanság, a szigorú jövedelmezőségi követelmények, valamint a gyakran változó környezeti feltételek fokozott óvatosságra készítik a vállalatokat. A bizonytalanságot csak kellő hatékonyságu ösztönzéssel lehet ellensúlyozni.

A gazdálkodó szervezetek kollektíváinak nem kellő érdekeltsége mellett problémaként jelentkezik a találmányhasznosításban való egyéni érdekeltség rendszerének ellentmondásossága is.

Amíg ugyanis a feltaláló anyagi és erkölcsi elismerése elvileg és általában biztosított, nem megoldott egyrészt azoknak a szakembereknek a díjazása, akik jelentős többleterőfeszítéssel segítik elő a találmány hasznosítását, másrészt nem kellő hatékonyságu a találmányok hasznosítására kész gazdasági vezetők innovációs kockázatvállalása és többletteljesítménye erkölcsi és anyagi elismerése.

Azok, az elsősorban a találmányhasznosítással összefüggő szabályozási problémák, amelyek a gazdálkodás szabályozásának egészéhez, a vállalkozási szellem fokozásához kapcsolódnak, s amelyeket a találmányügyek terén jelentkező negatív példák felnagyítanak és időnként a közvéleményt is erősen foglalkoztatják, általánosabb szabályozási, tervezési és szervezeti kérdéseket érintenek. Ezek átfogó megoldását

XIX-A-84-b-5/1781

(F. H. H. H.)

**Magyar Országos
Levélár**

célozzák az MSZMP XII.kongresszusa határozatainak végrehajtására irányuló kormányzati lépések is a 3323/1980.sz. Mt. határozat alapján.

Ehhez kapcsolódva a 4.sz. mellékletben az Országos Találmányi Hivatal részéről javaslatot teszünk a találmányhasznosítás terén jelentkező problémák leküzdése érdekében egyes, alapos tanulmányozást és komoly megfontolást érdemlő intézkedésekre, amelyek jelenlegi tapasztalataink szerint - esetleges további intézkedésekkel együtt - alkalmasak lehetnek a találmányok kidolgozását és hasznosítását segítő ösztönző rendszer hatékonyságának növelésére.

2/ A találmányhasznosítást is érintő legfontosabb szervezeti jellegű probléma az, hogy nem kielégítő az innovációs folyamatban egyrészt a kísérleti üzemek /referencia üzemek/ tevékenységével kapcsolatos anyagi érdekeltség, másrészt intézményesen nem megoldott a szellemi eredmények forgalmát közvetítő, felkaroló, menedzselő, ügynöki tevékenységet kifejtő szervezetek működése. A kísérleti üzemek /referencia üzemek/ hiánya, illetve a tevékenységükkel kapcsolatos nem kellő érdekeltség gyakran akadály a mintadarab illetve a prototípus legyártásának, s ezen keresztül a hazai és külföldi hasznosításnak.

A mintadarab és prototípus legyártása viszonylag a legkisebb akadályba még a termelő vállalat saját találmányai vonatkozásában ütközik, fokozott gondok jelentkeznek viszont a kutatóintézetek és magánfeltalálók találmányainak realizálása során.

A kutatóintézetek gyakran nem rendelkeznek kellő pénzügyi és technikai háttérrel legalább a prototípus és az első technológizálás feltételeinek biztosításához. A termelő vállalatok viszont kialakulatlan találmányokat általában nem hajlandók hasznosításra átvenni.

A közvéleményt különösen foglalkoztató magánfeltalálók vonatkozásában a kísérleti üzemek /referencia üzemek/ hiánya,

XIX-A - 84/b - 5/1984.

**Magyar Országos
Levélár**

illetve a tevékenységükkel kapcsolatos nem kellő érdekelttség mellett gyakran hangoztatott probléma a felkaroló, menedzselő, a kockázatot részben átvállaló ügynöki típusú szervezetek hiánya, amelyek levonnák a feltaláló válláról a találmány realizálásának gondját és biztosítanák a szellemi termékek széleskörű forgalmazását.

Ezeket a nehézségeket csak kismértékben enyhítik az innovációs hitel és az innovációs alap eredményei is.

A Minisztertanács 2019/1980./VIII.27./ sz. határozata célul tűzi ki a kisvállalatok /kisszövetkezetek/, a gazdasági munkaközösségek tevékenységének előmozdítását, továbbá a kisiparosok egymás közötti együttműködése fokozását. E határozat végrehajtása során megfelelő figyelmet kell fordítani a szellemi eredményekkel kapcsolatos tevékenység elősegítésére is.

Ennek keretében meg kellene vizsgálni annak lehetőségét, hogy olyan társulások és más célszerű szervezeti formák alakulhassanak kisvállalatok, kisszövetkezetek, mérnöki munkaközösségek, illetve kisiparosok részvételével - kellően ösztönző feltételek mellett-, amelyek kiegészítik a nem kellő mértékben meglévő kísérleti üzemeket /referencia üzemeket/ a mintadarabok és prototípusok legyártásában, illetve ügynöki, menedzselő, felkaroló tevékenység kifejtésével elősegítik, illetve előmozdítják a találmányok értékesíthető áruvá fejlesztését és a szellemi eredmények elterjesztését.

3/ A Tudománypolitikai Bizottság részére szóló előterjesztés előkészítésével párhuzamosan 1978. márciusában az Országos Találmányi Hivatal javasolta a meglévő Szabadalmi tár helyett egy új, a hazai igényeket teljes mértékben és magas színvonalon kielégíteni képes Szabadalmi Információs Központnak, mint a hazai szabadalmi információs rendszer bázisának létrehozását.

A TPB határozata szerint a korszerű szabadalmi információs központ létrehozásának keretében át kellett tekinteni a rendelkezésre álló szabadalmi dokumentumokat az információk jobb hasznosítása érdekében.

A Szabadalmi Információs Központ mindenekelőtt a termék-szerkezet fejlesztésével összefüggő döntések megalapozását szolgáló kritériumrendszer igen fontos kérdéscsoportjában, az élenjáró nemzetközi műszaki színvonal meghatározásában nyújthat jelentős segítséget a gazdálkodó szervezeteknek, de emellett fontos szerepe lehet a termékek szabadalomtisztaságának biztosításában, a licencvásárlások és a hazai kutatás-fejlesztés közötti választás jobb megalapozásában, az Országos Találmányi Hivatal újdonságvizsgálati munkájában, valamint a hasznosítható találmányok és újítások elterjesztésében is.

1978. utolsó negyedében egyértelművé vált, hogy a Szabadalmi Információs Központ létesítéséhez szükséges pénzeszközök a VI. ötéves tervben közvetlenül nem biztosíthatók, ezért a jelenleg is nehéz helyzetben lévő Szabadalmi Tár fejlesztését szolgáló átmeneti megoldások kerültek előtérbe, amelyek azonban csak rövid távon képesek fékezni a szabadalmi információk hozzáférhetőségének további romlását.

A találmányi-szabadalmi információs rendszer erőteljes fejlesztése továbbra is előttünk álló feladat. Tudománypolitikai szempontból feltétlenül indokolt lenne annak vizsgálata, hogy ez milyen korszerű technikai eszközökkel és milyen pénzügyi források bevonásával valósítható meg.

XII-A-24-A-5/1981.

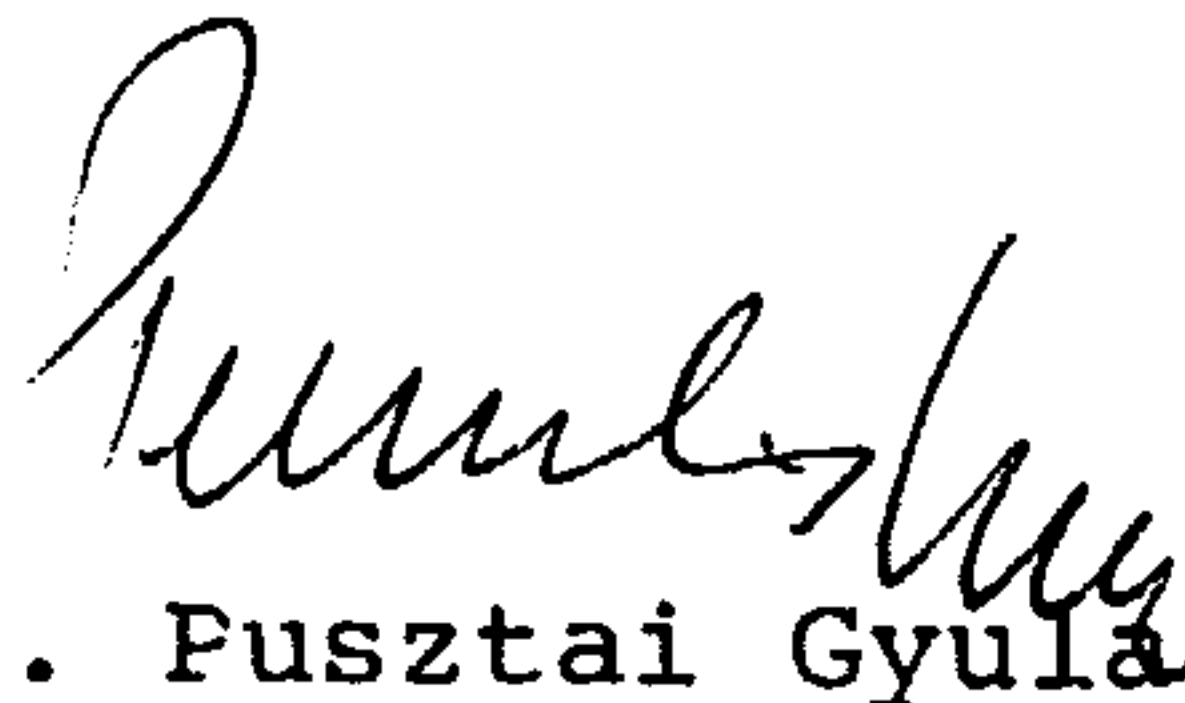
(7. d. sz. k.)

**Magyar Országos
Levéltár**

IV.

Kérem a beszámoló és a mellékelt határozati javaslat elfogadását.

B u d a p e s t, 1980.december 31.

Dr. Pusztai Gyula
az Országos Találmányi Hivatal
elnöke

Mellékelve:

- 1/ a határozati javaslat;
- 2/ az 1-4.sz.mellékletek.

XIX-A-84-f-5-1921.
**Magyar Országos
Levéltár**

(7. d. sz. sz.)

HATÁROZATI JAVASLAT

A Tudománypolitikai Bizottság megtárgyalta és jóváhagyólag tudomásul vette az Országos Találmányi Hivatal elnökének beszámolóját az iparjogvédelem helyzetéről hozott határozatok végrehajtásáról. Megállapítja, hogy a Tudománypolitikai Bizottságnak az iparjogvédelem helyzetéről, népgazdasági szerepéről, nemzetközi összefüggéseiről és továbbfejlesztésének irányairól szóló 30.022/1978.sz. határozata és az annak alapján hozott további határozatok kedvező irányu változásokat indítottak el. E változások jelentkeznek a találmányok kifejlesztése és hasznosítása gazdasági-tervezési feltételeinek fejlődésében, a vállalati iparjogvédelmi tevékenység, valamint az iparjogvédelmi szakemberképzés, az iparjogvédelmi elemzések és az iparjogvédelmi tájékoztatás javulásában. Az iparjogvédelem rendszerének további fejlesztése érdekében a Tudománypolitikai Bizottság az alábbiakat határozza.

1/ A gazdasági szabályozórendszernek /tervezés, szabályozás, szervezet/ a 3323/1980.sz. Mt. határozat - amely az MSZMP.XII. Kongresszusa határozatainak végrehajtásáról szól - melléklete I/4. pontja alapján történő továbbfejlesztése keretében - összhangban a kutatás-fejlesztés szabályozásának korszerűsítésével - javaslatokat kell kidolgozni a találmányok, újítások és más műszaki szellemi eredmények /know-how stb./ kifejlesztését és hasznosítását segítő gazdasági ösztönző rendszer hatékonyságának növelésére.

Felelős: OTH elnöke,
OT elnöke,
pénzügyminiszter,
külkereskedelmi miniszter,
munkaügyi miniszter,
MTA főtitkára.

Határidő: 1982. I. negyedév.

XIX-A-84-6-5/1981.

**Magyar Országos
Levéltár**

2/ A Minisztertanács 2019/1980./VIII.27./ sz.határozata végrehajtásával összhangban megfelelő figyelmet kell fordítani a találmányok, újítások és más műszaki szellemi eredmények értékesíthető áruvá fejlesztését és a szellemi eredmények elterjesztését elősegítő szervezeti feltételek fejlesztésére.

Felelős: OTH elnöke,
MTA főtitkára,
az érintett miniszterek,
valamint az OKISZ, a TOT és a KIOSZ
elnökeinek bevonásával.

Határidő: 1981.IV.negyedév.

3/ A Tudománypolitikai Bizottság a kutatási-fejlesztési tevékenységet, a termelési szerkezet fejlesztését és külgazdasági pozícióink javítását szolgáló vállalati és irányító szervei döntések szabadalmi információkkal történő jobb megalapozása céljából tudománypolitikai szempontból indokoltnak tartja annak vizsgálatát, hogy a szabadalmi információs rendszer korszerű technikai eszközökkel való fejlesztése milyen pénzügyi források bevonásával valósítható meg.

Felelős: OTH elnöke,
az érintett miniszterek bevonásával.

Határidő: 1981.IV. negyedév

XIX-A-24-4-5/1981.
**Magyar Országos
Levéltár**

(F. d. ...)

A Tudománypolitikai Bizottság határozatai az
iparjogvédelem helyzetéről és fejlesztéséről

1/ A 30.022/1978.sz. TPB határozat az iparjogvédelem
helyzetéről, népgazdasági szerepéről, nemzetközi összefüggéseiről
és továbbfejlesztésének irányairól.

2/ A 30.014/1979.sz. TPB határozat az iparjogvédelmi,
valamint a licenc- és know-how forgalommal kapcsolatos oktatás
és szakképzés rendszeréről.

3/ A 30.015/1979.sz. TPB határozat a vállalati iparjog-
védelmi munka fejlesztéséről.

4/ A 30.022/1979.sz. TPB határozat az innovációt előmozdító
intézményi és vállalati rendszer fejlesztéséről.

XIX-A-84-t-5/1981.
**Magyar Országos
Levéltár**

(7. darab)

Az innovációs hitel és az innovációs alap
működési elvei

A gazdálkodó szervezetek /vállalatok, szövetkezetek, kutató-fejlesztő intézetek/ a magyar szellemi termékek értékesíthető áruvá való kifejlesztéséhez szükséges műszaki fejlesztési és - ilyen költségként egyébként el nem számolható - marketing költségek megelőlegezésére közép- és hosszulejáratu innovációs hitelt igényelhetnek. E hitelt azok a gazdálkodó szervezetek is igénybe vehetik, amelyek műszaki fejlesztési alapot nem képeznek.

A hitel visszafizetésének időtartama 8 évig terjedhet, így lehetőség nyílik arra, hogy a gazdálkodó szervek az ilyen innovációs tevékenységükkel kapcsolatban felmerülő ráfordításokat hosszabb időn keresztül számolhassák el képződő műszaki fejlesztési alapjuk, illetve - ennek egyéb irányu leterheltsége, vagy műszaki fejlesztési alap képzésének hiányában - termelési költségük terhére. A hitel törlesztését indokolt esetben a folyósítást követő 4. évben lehet megkezdeni. A hitel kamatozása évi 9 %. Abban az évben, amelyben a hitelből finanszírozott innovációs célok megvalósítása eredményeképpen legalább az igénybe vett hitelösszegnek megfelelő konvertibilis devizaárbevétel valósul meg, a Bank 4 %-os kamatvisszatérítést nyújt.

Az új hitelfeltételek mellett a Bank fenntartotta azt a korábbi lehetőséget is, hogy a műszaki fejlesztési alap megelőlegezésére - a jogszabályok szerint ilyen címen elszámolható ráfordítások fedezésére - a gazdálkodó szervek legfejlebb 3 évre középlejáratu hitelt igényelhetnek.

Az innovációs hitelről - az annak bevezetése óta eltelt rövid idő miatt - értékelhető tapasztalatok még nem állnak rendelkezésre; az érdekeltek elismeréssel fogadták az innovációs tevékenységet elősegítő pénzügyi támogatást, bár kifejezésre jutott az is, hogy ez csak a megvalósítást akadályozó egyik tényező feloldását jelenti.

Az innovációs tevékenységet előmozdító alap összege a PM, az MNB és az OMFB egyetértésével az 1980-82 évekre vonatkozó előirányzat szerint 600 millió Ft, amelynek egyharmadát az OMFB rendelkezésére álló pénzeszközökből, egyharmadát pedig a szaktárcák központosított műszaki fejlesztési alapjából kell biztosítani. Az alap harmadik harmadát az MNB nyeresége terhére biztosítja.

Az alap pénzeszközeit a Magyar Nemzeti Bank leányvállalatként bejegyzett Központi Váltó- és Hitelbank Rt-nél elkülönített számlán helyezték el és azt az MNB-nél a "KVI Rt. Innovációs Alap" név alatt - önálló jogi személyként - működő szervezeti egység kezeli /a Bank gondoskodik az apparátus működéséhez szükséges személyi és dologi feltételekről/, az érdekelt szervekkel közösen kialakított működési rend szerint.

Az alap terhére finanszírozható minden olyan ráfordítás, amely az előbbieken már megfogalmazott innovációs tevékenység keretében magyar szellemi termékek hasznosíthatóságának megállapításához, illetve értékesíthető áruvá való fejlesztéséhez szükséges. Az alap tevékenységét kockázatvállalási alapon végzi olyképpen, hogy szerződéses viszonyba lép a szellemi termékek tulajdonosaival vagy hasznosítóival, és részben vagy egészben viseli a kifejlesztés költségeit. Az eredménytelen kutatások, fejlesztések költségei az alap terhét jelentik, a kifejlesztett termékek hasznosításából viszont az alap is részesedik, így idővel - ha a bevételek az üzleti eredményt nem hozó ráfordításokkal szemben növekednek - az alap tevékenységének eredményéből önfinanszírozóként gazdálkodhat.

XIX-A-24-b-5/1981.

**Magyar Országos
Levélár**

Szabadalmi statisztika

- 1979 -

I.

A szabadalmi bejelentések

1. Az Országos Találmányi Hivatalhoz beérkezett bejelentések száma:

1975-ben	2954	100 %
1976-ban	2677	90,6 %
1977-ben	2608	88,2 %
1978-ban	2819	95,4 %
1979-ben	3017	102,1 %

2. A bejelentések megoszlása bejelentőjük szerint:

	1976		1977		1978		1979	
	db	%	db	%	db	%	db	%
Belföldi egyéni	380	14,2	382	14,6	372	13,2	434	14,4
Belföldi szolgálati	769	28,7	758	29,1	900	31,9	912	30,2
Külföldi egyéni	80	3,0	74	2,8	108	3,8	98	3,2
Külföldi vállalati	1448	54,1	1394	53,5	1439	51,1	1573	52,2
Összes egyéni	460	17,2	456	17,5	480	17,0	532	17,6
Összes szolgálati	2217	82,8	2152	82,5	2339	83,0	2485	82,4
Összes belföldi	1149	42,9	1140	43,7	1272	45,1	1346	44,6
Összes külföldi	1528	57,1	1468	56,3	1547	54,9	1671	55,4

XIX-A-84-t-5/1981.
Magyar Országos
Levéltár

(7. december)

3. A legtöbb önálló szolgálati bejelentést tett hazai szervek

A/ Kutató-fejlesztő, tervező és egyéb intézetek

1. MTA Központi Fizikai Kutató Intézet	36
2. Híradástechnikai Ipari Kutató Intézet	16
3. MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet	15
4. Villamosenergiaipari Kutató Intézet	14
5. Gyógyszerkutató Intézet	13
6. Villamosipari Kutató Intézet	13
7. Budapesti Műszaki Egyetem	12
8. Energiagazdálkodási Intézet	10
9. Vasipari Kutató Intézet	9
10. MTA Központi Kémiai Kutató Intézet	8
11. MTA Atommagkutató Intézet	7
12. MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet	7

B/ Vállalatok

1. Chinoin Gyógyszer és Vegyészeti Termékek Gyára Rt.	54
2. Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt.	39
3. EGYT Gyógyszervegyészeti Gyár	20
4. Elektronikus Mérőkészülékek Gyára	17
5. Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.	15
6. Reanal Finomvegyészergyár	11
7. Medicor Művek	9
8. Csepel Művek-Híradástechnikai Gépgyára	7
9. Elektroakusztikai Gyár	7
10. Heves megyei Tanácsi Építőipari Vállalat	7
11. Magyar Optikai Művek	7
12. Villamos Berendezés és Készülék Művek	7

C/ Szövetkezetek

1. Ferrokémiai Ipari Szövetkezet	6
2. Híradástechnikai Szövetkezet	5
3. Béke Mezőgazdasági Term. Szövetkezet. - Zagyvarékás	3
4. TRAKIS Transzformátor, Röntgen- és Villamoskészülékgyártó Szövetkezet	3

XIX-A-84-6-5/1921.
**Magyar Országos
Levéltár**

(7. december)

4. Külföldről benyújtott bejelentések országonként

	1976		1977		1978		1979	
	db	%	db	%	db	%	db	%
Német Szövetségi Köztársaság	388	25,40	345	23,50	315	20,36	345	20,65
Amerikai Egyesült Államok	275	18,00	265	18,00	297	19,19	298	17,83
Német Demokratikus Közt.	99	6,48	104	7,08	136	8,79	196	11,73
Svájc	133	8,71	109	7,43	147	9,50	157	9,40
Franciaország	111	7,27	105	7,15	111	7,18	103	6,16
Nagy-Britannia	106	6,94	86	5,86	91	5,88	100	5,98
Japán	57	3,73	80	5,45	75	4,85	62	3,71
Szovjetunió	33	2,16	27	1,84	58	3,75	60	3,59
Hollandia	40	2,62	38	2,59	48	3,10	48	2,87
Ausztria	47	3,08	39	2,66	47	3,04	43	2,57
Olaszország	72	4,71	57	3,88	50	3,23	42	2,51
Csehszlovákia	20	1,31	27	1,84	23	1,49	41	2,45
Nyugat-Berlin	17	1,11	35	2,38	25	1,62	35	2,09
Lengyelország	19	1,24	27	1,84	29	1,87	31	1,86
Svédország	31	2,03	34	2,32	19	1,23	21	1,26
Bulgária	12	0,79	12	0,82	19	1,23	15	0,90
Belgium	14	0,92	4	0,27	12	0,78	14	0,84
Jugoszlávia	4	0,26	11	0,75	8	0,52	10	0,60
Finnország	7	0,46	8	0,54	4	0,26	6	0,36
Dánia	8	0,52	8	0,54	4	0,26	5	0,30
Kanada	4	0,26	2	0,14	5	0,32	5	0,30
Liechtenstein	9	0,59	6	0,41	3	0,19	5	0,30
Ausztrália	5	0,33	5	0,34	2	0,13	4	0,24
Luxemburg	-	-	2	0,14	1	0,07	4	0,24
Panama	6	0,39	6	0,41	5	0,32	4	0,24
Bahama	1	0,06	1	0,07	2	0,13	3	0,18
Spanyolország	2	0,13	6	0,41	4	0,26	3	0,18
Uj Zéland	1	0,06	-	-	-	-	3	0,18
Norvégia	-	-	14	0,95	3	0,19	2	0,12
Románia	2	0,13	3	0,20	3	0,19	2	0,12
Brazília	-	-	-	-	-	-	1	0,06
Görögország	-	-	-	-	-	-	1	0,06
Portugália	1	0,06	-	-	-	-	1	0,06
Törökország	-	-	-	-	-	-	1	0,06
Dél-Afrikai Köztársaság	-	-	-	-	1	0,07	-	-
Argentína	-	-	1	0,07	-	-	-	-
Hong Kong	-	-	1	0,07	-	-	-	-
Kuba	2	0,13	-	-	-	-	-	-
Izrael	1	0,06	-	-	-	-	-	-
Monaco	1	0,06	-	-	-	-	-	-
	1528	100	1468	100	1547	100	1671	100
		100 %		96,1 %		101,2 %		109,4 %

XIX-A-24-A-5/1981.

(7. december)

Magyar Országos
Levélár

5. A külföldről benyújtott bejelentések megoszlása szocialista és tőkés országok között

	1976		1977		1978		1979	
	db	%	db	%	db	%	db	%
Szocialista ország	191	12,5	211	14,4	276	17,8	355	21,2
Tőkés ország	1337	87,5	1257	85,6	1271	82,2	1316	78,8
	1528	100	1468	100	1547	100	1671	100

II.

Megadott szabadalmak

1. Számszerű alakulás:	1975-ben:	1838	100 %
	1976-ban:	1749	95 %
	1977-ben:	1751	95 %
	1978-ban:	1529	83 %
	1979-ben:	1489	81 %

2. A megadott szabadalmak viszonyítása a bejelentések számához:

	1975	1976	1977	1978	1979
Bejelentések száma	2954	2677	2608	2819	3017
Megadott szabadalom	1838	1749	1751	1529	1489
%	62	65	67	54	49

3. A megadott szabadalmak megoszlása származási helyük szerint:

	1975		1976		1977		1978		1979	
	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
Belföldi	634	34,5	594	34,0	663	37,9	602	39,4	644	43,3
Külföldi	1204	65,5	1155	66,0	1038	62,1	927	60,6	845	56,7
Összes	1838	100	1749	100	1751	100	1529	100	1489	100

XIX-A-84-b-5/1981.

(F. d. v. e.)

4. A megadott szabadalmak megoszlása a szabadalmas szerint:

	1975		1976		1977		1978		1979	
	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
Egyéni	143	7,8	160	9,0	168	9,6	173	11,3	180	12,1
Szolgálati	1695	92,2	1589	91,0	1583	90,4	1356	88,7	1309	87,9
Összes	1838	100	1749	100	1751	100	1529	100	1489	100

5. A megadott hazai és külföldi szabadalmak megoszlása a szabadalmas szerint:

	Hazai						Külföldi					
	1977		1978		1979		1977		1978		1979	
	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
Egyéni	106	16,0	107	17,8	97	15,1	62	5,7	66	7,1	83	9,8
Szolgálati	557	84,0	495	82,2	547	84,9	1026	94,3	861	92,9	762	90,2
Összes	663	100	602	100	644	100	1088	100	927	100	845	100

6. A külföldieknek megadott szabadalmakból szocialista országok részére megadottak száma és aránya:

1975-ben	230,	az összes külföldi	19,1	%-a
1976-ban	214,	az összes külföldi	18,5	%-a
1977-ben	239,	az összes külföldi	21,9	%-a
1978-ban	202,	az összes külföldi	21,8	%-a
1979-ben	150,	az összes külföldi	17,7	%-a

XIX-A-84-t-5/1981.
**Magyar Országos
 Levéltár**

(F. d. sz. k.)

7.	A legtöbb szabadalmat szerzett magyar szervezetek:	
A/	Kutató, fejlesztő és tervező intézetek	
1.	Gyógyszerkutató Intézet	15
2.	Autóipari Kutató Intézet	10
3.	MTA Központi Fizikai Kutató Intézete	9
4.	Bányászati Kutató Intézet	7
5.	Budapesti Műszaki Egyetem	7
6.	Híradástechnikai Ipari Kutató Intézet	7
7.	Erdészeti Tudományos Intézet	6
8.	Magyar Ásványolaj és Földgáz Kísérleti Intézet	6
9.	Műanyagipari Kutató Intézet	6
10.	Műszeripari Kutató Intézet	6
11.	Távközlési Kutató Intézet	6
12.	Veszprémi Vegyipari Egyetem	6
13.	Építéstudományi Intézet	5
14.	Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet /MÉM Műszaki Intézet/	5
B/	Vállalatok, szövetkezetek	
1.	Chinoin Gyógyszer és Vegyészeti Termék Gyára	30
2.	Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt.	14
3.	Budapesti Rádiótechnikai Gyár	13
4.	EGYT Gyógyszervegyészeti Gyár	9
5.	Medicor Művek	7
6.	Híradástechnikai Vállalat	6
7.	Budalakk Festék és Műgyantagyár	5
8.	Elektronikus Mérőkészülékek Gyára	5
9.	Ganz Villamossági Művek	5
10.	Híradástechnikai Szövetkezet	5
11.	Hómezővásárhelyi Mezőgazdasági Gépgyártó és Szolgáltató Vállalat	5
12.	Ipari Szerelvény és Gépgyár	5
13.	Tatabányai Szénbányák	5
8.	A legtöbb szabadalmat szerzett külföldi vállalatok:	
1.	Eli Lilli and Co.-Indianapolis-USA-	26
2.	Hoechst AG-Frankfurt-NSZK	23
3.	F.Hoffmann La Roche et Co.-Basel-Svájc	15
4.	Schering AG.-Bergkamen-NSZK	14
5.	Jbirr.Bremse GmbH-München-NSZK	12
6.	Bayer AG.-Leverkusen-NSZK	11
7.	Rhone Poulenc SA-Párizs-Franciaország	10
8.	Ciba Geigy AG.-Basel-Svájc	9
9.	Pfizer Inc.-New York-USA	9
10.	Bristol Myers Co.New York-USA	8
11.	Girling Ltd.-Birmingham-Anglia	8
12.	Imperial Chemical Ind.Ltd.-London-Anglia	8

XIX-A-24-b-5/1981.

(F. do.ime')

**Magyar Országos
Levélár**

K i m u t a t á s

9. a Magyarországon érvényben lévő szabadalmakról országok szerinti bontásban

	1979. dec.31-én érvényben lévő szabadalmak
Bulgária	20
Csehszlovákia	91
Lengyelország	80
Magyarország	6055
Német Demokratikus Köztársaság	470
Románia	10
Szovjetunió	380
Jugoszlávia	17
Amerikai Egyesült Államok	1087
Argentína	-
Ausztrália	9
Ausztria	218
Bahama	5
Belgium	73
Bermuda	-
Brazília	1
Dánia	26
Dél-Afrikai Köztársaság	-
Irország	-
Finnország	29
Franciaország	569
Görögország	2
Hollandia	162
Izrael	3
Japán	483
Kanada	18
Libanon	-
Lichtenstein	32
Luxemburg	7
Mexikó	2
Nagy-Britannia	472
Norvégia	12
Német Szövetségi Köztársaság	1384
Nyasszaföld	-
Nyugat-Berlin	156
Olaszország	264
Panama	7
Spanyolország	18
Svájc	392
Svédország	169
Uj-Zéland	-
	12723

XIX-A-84-k-5-1981.

(9. darab)

**Magyar Országos
Levéltár**

III.

Országos adatok az iparban hasznosított találmányokról
1971-1979.

év	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Hasznosított találmányok száma	468	630	540	605	915	941	1145	1286	1154
A találmányok haszna /millió Ft/	1101	1177	1804	1982	2186	2308	3357	3993	3388
Kifizetett találmányi díj /millió Ft/	83,4	94,3	109,1	126,9	140,4	154,2	180,7	224,8	242,8

IV.

A hazai és a külföldről benyújtott találmányi bejelentések száma a KGST tagországokban 1978-ban

Ország	Hazai bejelentések	Külföldről benyújtott bejelentések
BNK	2971	647
MNK	1272	1547
NDK	5692	1974
LNK	7030	1784
RSZK	2568	780
SZU	140092	3456
CSSZK	7136	2064

XIX-A-84-f-5/1981.
Magyar Országos Levéltár

(A. d. d. d. d.)

A KGST tagországokból külföldön benyújtott találmányi
bejelentések és a számukra megadott szabadalmak száma
1978-ban

Ország	Külföldre tett bejelentések	Külföldön szerzett szabadalmak
ENK	346	226
FRK	1904	1140
NDK	2479	1229
LNK	705	435
RSZK	184	91
SZU	3886	2892
CSSZK	908	722

XIX-A-84-b-51/1981.

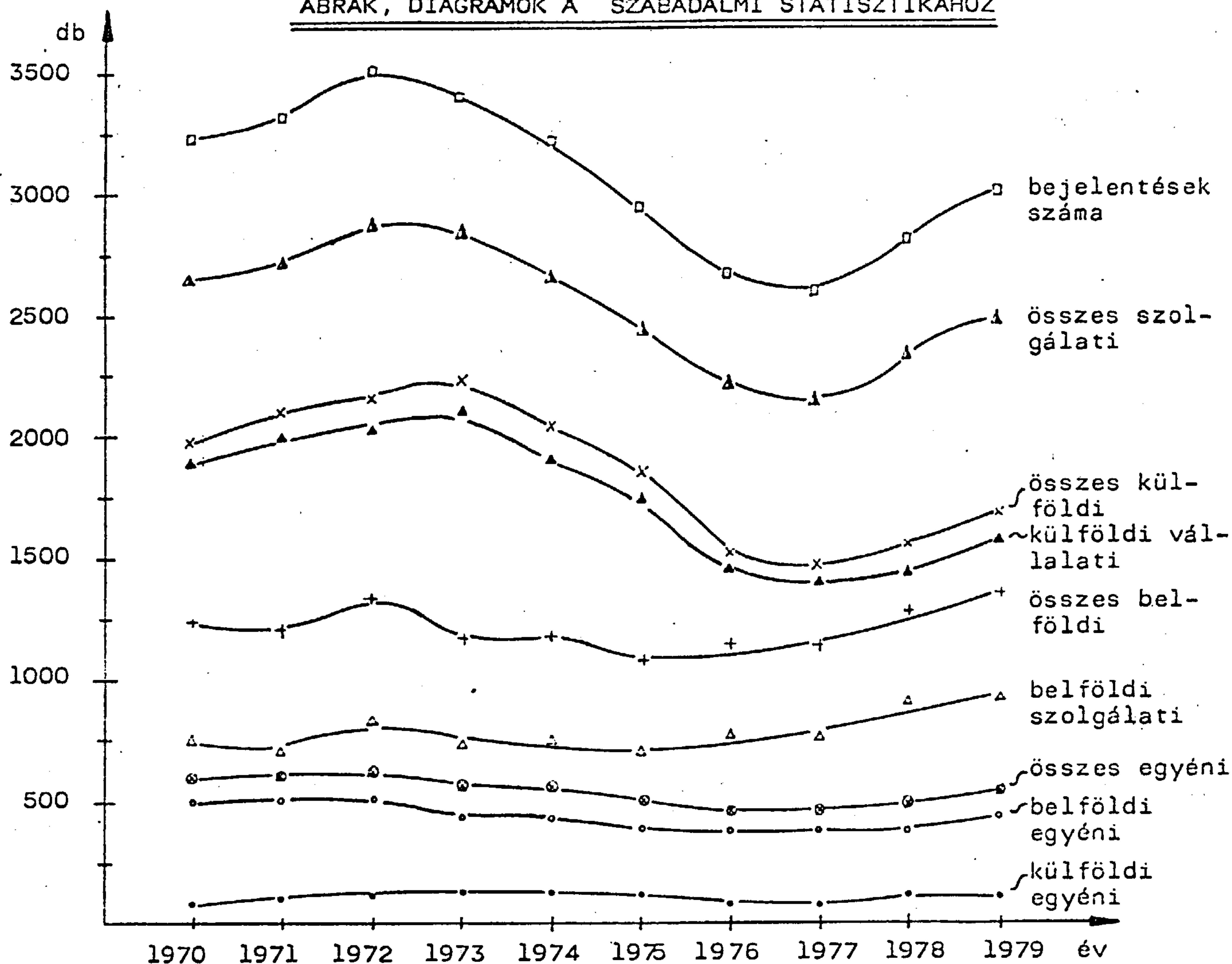
**Magyar Országos
Levélár**

(7. d. v. k. e.)

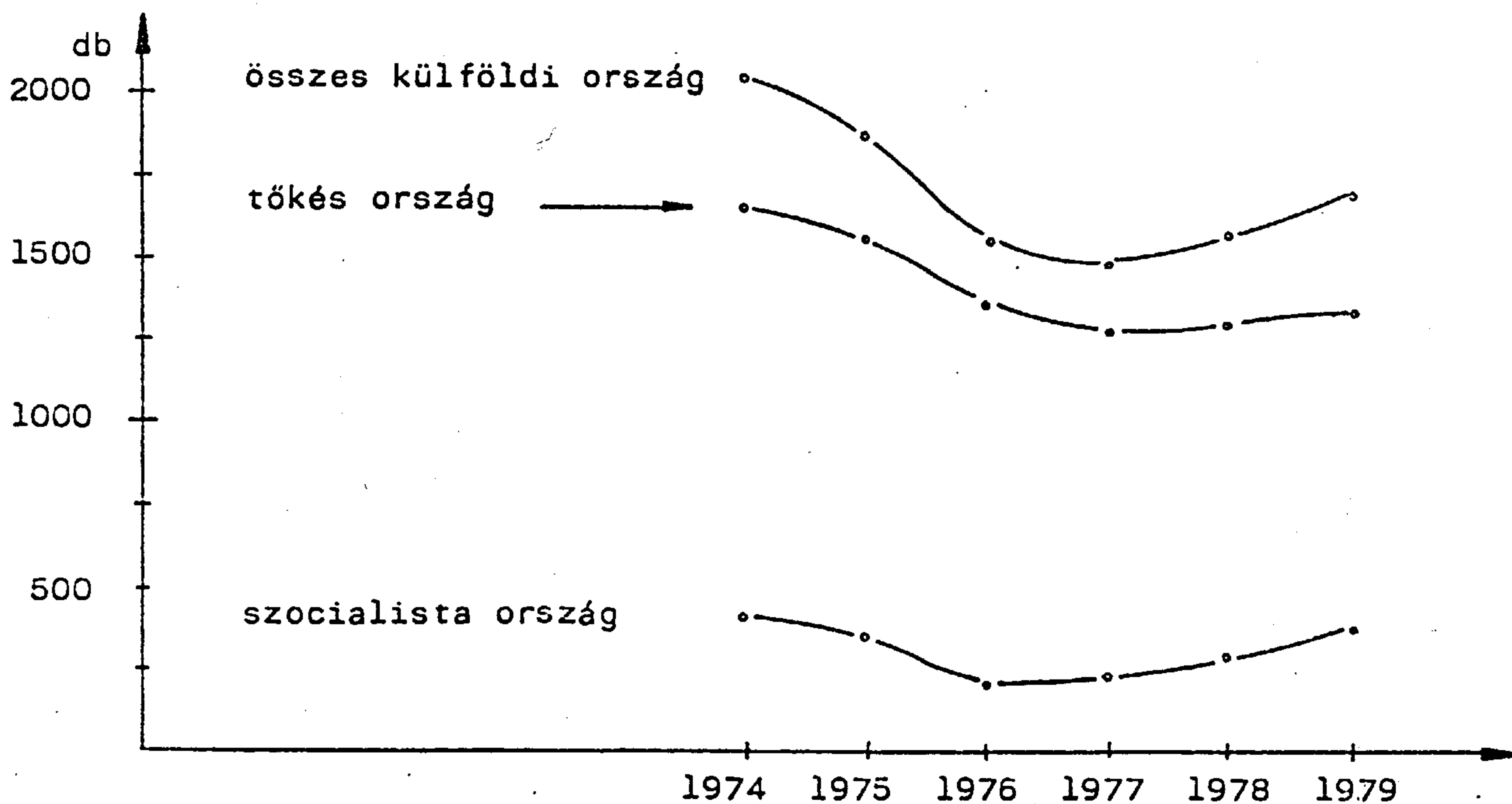
Az 1980.I.háromnegyedévi szabadalom-
engedélyezési munka adatai

	1979. I.háromnegyed- évi		1980.I.háromne- gyedévi		Eltérés	
	db.	%	db.	%	db.	%
Szabadalmi bejelen- tések	2179		2386		+ 207	9,5
ebből:- hazai	961	44,1	1161	48,7	+ 200	20,1
- külföldi	1218	55,9	1225	51,3	+ 7	0,6
a hazaiából						
- szolgálati	651	67,7	719	61,9	+ 68	10,4
- egyéni	310	32,3	442	38,1	+ 132	42,5
Szabadalmi ügyek befejezése	1929		2040		+ 111	5,8
ebből						
- szabadalom meg- adása	1264	65,5	1349	66,1	+ 85	6,7
- elutasítás	251	13,0	246	12,1	- 5	2,0
- visszavonás	325	16,8	365	17,9	+ 40	12,3
- halasztott köz- zététel	89	4,7	80	3,9	- 9	10,1
Polyamatban lévő ügyek /az utólagos vizsgálá- tu és a bíróságról visz- szaadott ügyekkel						
együtt/	7986		8720		+ 734	9,19

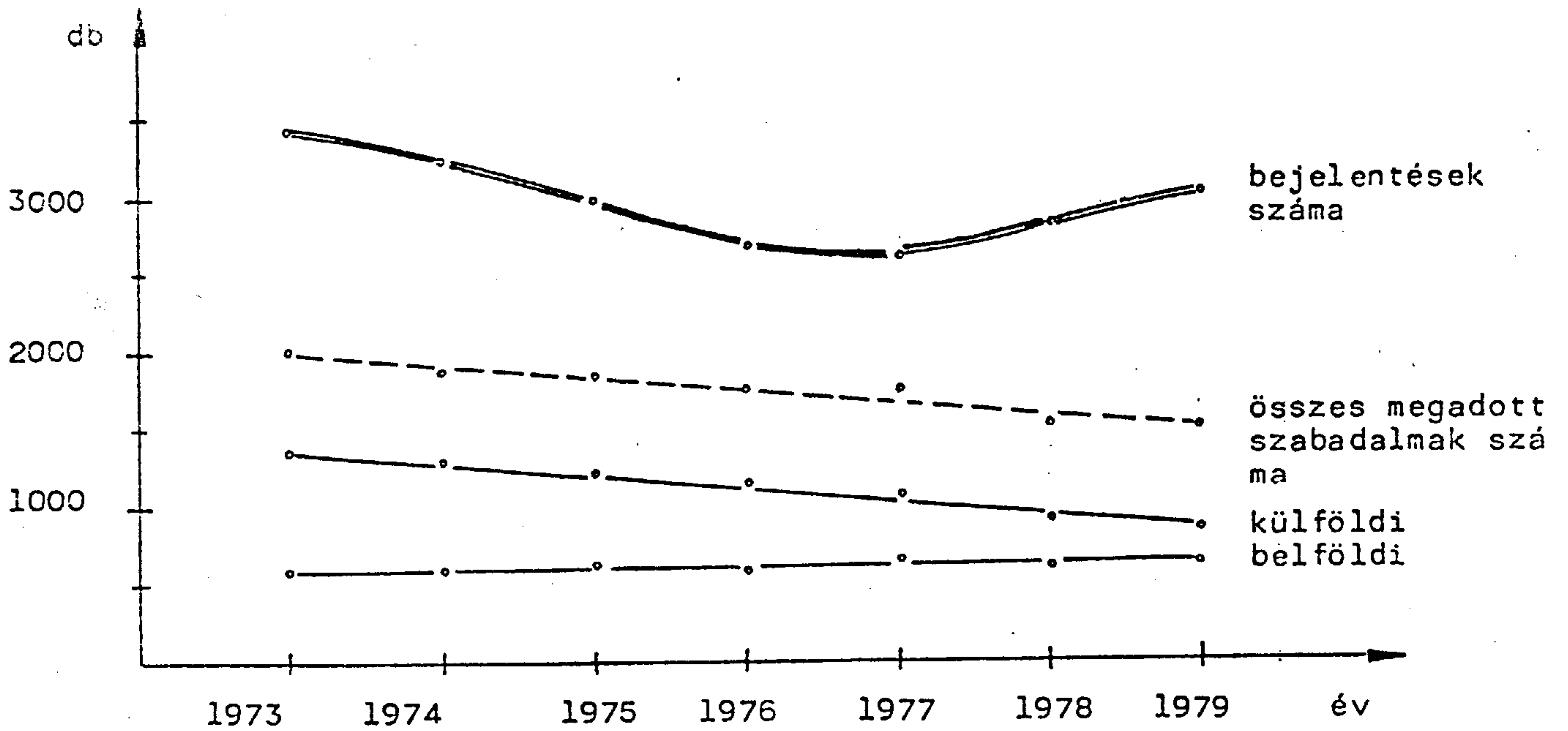
ÁBRÁK, DIAGRAMOK A SZABADALMI STATISZTIKÁHOZ

1. Az Országos Találmányi Hivatalhoz beérkezett bejelentések száma és megoszlása bejelentőjük szerint

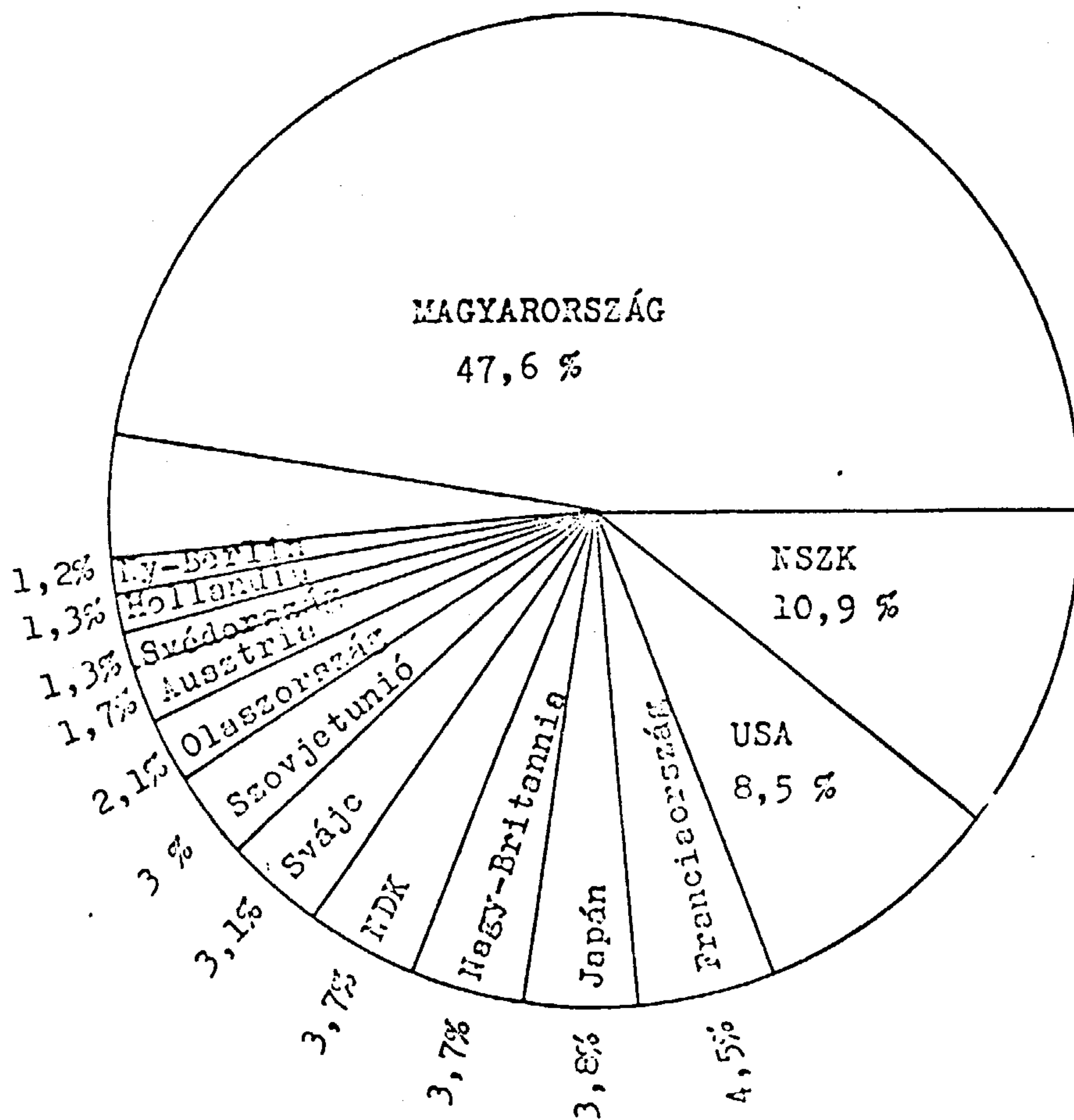

2. A külföldről benyújtott bejelentések megoszlása szocialista és tőkés országok között

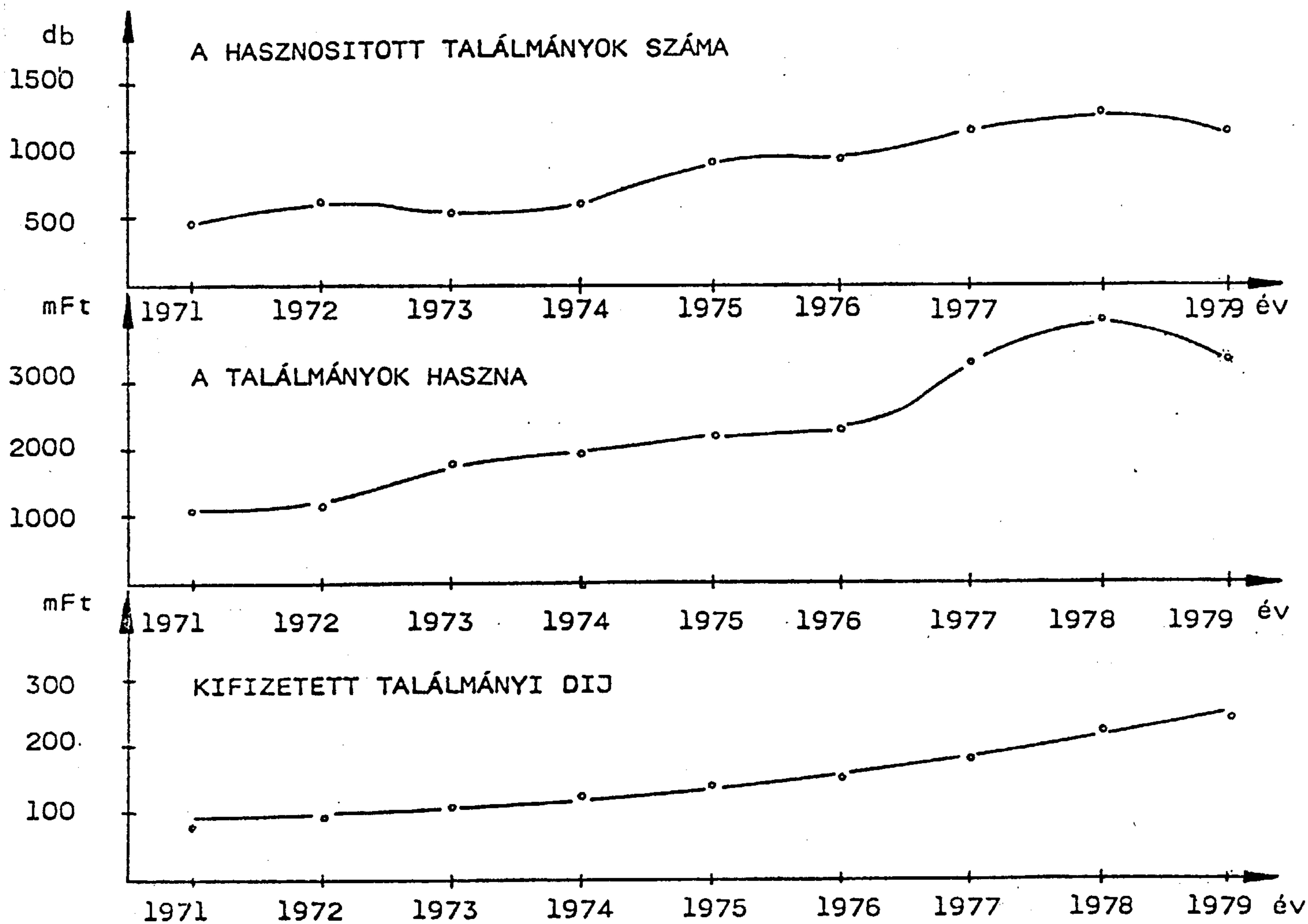

3. A megadott szabadalmak viszonyítása a bejelentések számához /a bejelentő ország szerint/

4. A Magyarországon érvényben lévő szabadalmak országok szerinti százalékos megoszlása az 1979. december 31-én érvényben lévő szabadalmak alapján

20 egyéb ország, összesen 3,6 % részesedéssel /mindegyikük 1 % alatti/

5. Országos adatok az iparban hasznosított találmányokról 1971-79

XIX-A-24-6-5/1981.

(F. dosszié)

**Magyar Országos
Levélár**

A találmányokkal kapcsolatos ösztönzés fejlesztése
érdekében az Országos Találmányi Hivatal részéről
vizsgálni javasolt kérdések

A találmányhasznosítás feltételeinek fejlesztése érdekében mindenekelőtt a találmányhasznosítás döntő láncszemét képező termelő vállalatok meglévő anyagi érdekelttségének, vállalkozó kedvének és kockázatvállalási készségének növelésére kell törekedni.

A találmányhasznosításra irányuló ösztönzésnek az a megoldása látszik leginkább célravezetőnek, amely utólag ismeri el egy-egy innováció sikerességét, s így tulajdonképpen - a normativitás elvének megfelelően, bármely vállalat által elérhető módon - az eredményt jutalmazza.

Az eredményre való ösztönzés leginkább ismert - nemzetközileg bevált - formája a találmányon alapuló termékre adott adókedvezmény. Mivel jelenleg a vállalati jövedelmeket jelentős lineáris adó terheli, célszerűnek látszana a legfeljebb 3-5 évre szóló és esetleg piacok szerint differenciált mértékű találmányi adókedvezményt ebből a forrásból meríteni.

Az adókedvezményből származó jövedelemtöbbletet - a műszaki fejlesztés általános ösztönzésével összhangban - céljelleggel kell felhasználni oly módon, hogy ne növekedjen zavaró mértékben az ország beruházási feszültsége és a jövedelemkiáramlás. Ugyanakkor azonban lehetővé kell váljon, hogy a következő innovációval együtt járó kockázat elviselésére fokozottabb mennyiségű forrás álljon rendelkezésre.

Az innovációs tevékenység adókedvezménnyel való ösztönzése nem idegen gondolat a szabályozó rendszerünkben, jelenleg azonban csak a szellemi eredmények forgalmában érvényesül, korlátozott formában.

A kutatóintézeti találmányok hasznosítására ösztönöz pl. az új szabályozás azzal, hogy a vállalati gazdálkodási rend szerint működő műszaki kutató /fejlesztési/ intézetek progresszív nyereségadó

kedvezményt vehetnek igénybe az intézetnél a sikeresen befejezett kutatások termelésben történő hasznosításából származó eredményrészesedés, valamint a licenc adaptációs kutatásokból származó árbevétel együttes arányában.

E rendelkezést úgy tekinthetjük, mint jelentős közvetlen intézkedést az innovációs mozgások elősegítésére, ezért indokoltnak tartanánk e kedvezmény kiterjesztését valamennyi gazdálkodó szervezet licencbevételeire.

A találmányok és újítások hasznosításához fűződő egyéni érdekelttség növelése megkívánja a találmány és újítás hasznosítását többleterőfeszítéssel elősegítő közreműködő szakember díjazásának intézményes megoldását.

Emellett biztosítani kell a találmányhasznosítással összefüggő innovációs kockázatot vállaló gazdasági vezetők fokozott anyagi és erkölcsi elismerését is a vezetői érdekelttség keretében összekötve azt az országnak devizabevételt hozó találmányhasznosítások utáni devizarészesedésnek a vezetők javára történő kiterjesztésével. Jelenleg ugyanis a devizabevételt biztosító találmányok kapcsán csak a feltalálók részesülhetnek devizatérítésben, míg a találmányhasznosításban jelentős kockázatot, többletmunkát és a teljes innovációs folyamat felelősségét vállaló gazdasági vezetők el vannak zárva attól, hogy a találmányhasznosítással, tehát magas szellemi hányadot tartalmazó - exportgazdaságossági szempontból előnyös - termékkel elért devizabevétel töredékében részesedjenek.

A fentieken kívül - a találmányhasznosításban különösen kiemelkedő gazdálkodó szervezetek vezetőinek erkölcsi és anyagi elismerésére - célszerűnek tartanánk egy feltételesen "Innovációs Díj"-nak nevezett elismerési forma létesítését, amelyet a Tudománypolitikai Bizottság elnöke juttatna évente kellően ösztönző anyagi elismeréssel együtt az ilyen vezetőknek és gazdálkodó szervezeteknek.

Készült; 95 példányban
.....⁹⁰ sz. példány

SZOLGÁLATI HASZNÁLATRA!

TPB-Táj/1/1981.

T á j é k o z t a t ó

a Tudománypolitikai Bizottság 1981. január 30-i üléséről

Jelen voltak:

Aczél György
Ábrahám Kálmán
Bartha Ferenc
Hetényi István
Hoós János
Juhász Ádám
Knopp András
Köpeczi Béla
Pál Lénárd
Schultheisz Emil
Sebestyén János
Szekér Gyula
Szentágothai János
Tétényi Pál
Váncsa Jenő

a TPB tagjai,

Damó László
Soltész István

állandó meghívottak

Hiányzott:

Huszár István
Pozsgay Imre
Trethon Ferenc

Helyettesítés:

Korcsog András
Rác Albert

N a p i r e n d

oldal

- 1.) Előterjesztés az OTTKT korszerűsítésének elveire és módszereire. 2.
- 2.) Jelentés a pszichológia helyzetéről, fejlesztésének feladatairól. 4.
- 3.)a./ Jelentés a licencforgalom fejlesztéséről hozott minisztertanácsi határozat végrehajtásáról. 11.
- 3.)b./ Beszámoló a Tudománypolitikai Bizottságnak az iparjogvédelem helyzetéről hozott határozatok végrehajtásáról. 15.
- 4.)a./ Javaslat a Tudománypolitikai Bizottságnak munkabizottság kiküldésére a tudományos kutatóképzés és a tudományos minősítés korszerűsítése új koncepciójának kidolgozására. 19.
- 4.)b./ Előterjesztés a Pedagógiai Kutató Csoport (MTA) és Felsőoktatási Pedagógiai Kutató Központ (MM) egyesítésére (TPB 30.018/1980.sz. hat. melléklet 8.pont), az Oktatáskutató Intézet létesítésére. 20.
- 4.)c./ Tájékoztató a TKB 1980. december 10-i üléséről. 22.
- 4.)d./ Összefoglaló az OKNB 1980. november 21-i plenáris üléséről. 23.
- 4.)e./ Javaslat a TPB februári ülésének napirendjére. 23.

XIX-A-84-b-4-5/1981.

(f. d. m. t.)

**Magyar Országos
Levéltár**

3/a. Jelentés a licencforgalom fejlesztéséről hozott minisztertanácsi határozat végrehajtásáról

Előadó: Szekér Gyula elvtárs

Meghívott: Pusztai Gyula elvtárs,
Káplár Gyula elvtárs,
Csernok Attília elvtárs.

Az előterjesztés főbb megállapításai:

A Minisztertanács 1977. évi határozata óta az ágazati irányítószervek és az OMFB közzétettek ágazati irányelveket, akcióprogramokat dolgoztak ki, időről-időre áttekintik a licencforgalom alakulását. Az OMFB tematikus információs rendszert hozott létre.

A licencforgalom 1977 óta növekedett ugyan, de a fejlődés üteme jelentősen elmarad attól, amit gazdaságfejlesztési feladataink teljesítése megkíván. Nemzetközi összehasonlításban is az elmaradásunk változatlanul igen nagy.

A vállalatok nem éltek a lehetőségekkel, a központosított MÚFA csak kb. 8 %-át használták fel licencvásárlásokra, mert korlátozottak voltak a licencek alkalmazásához szükséges beruházási források.

Az előterjesztés aláhuzza a licencimport elsődleges fontosságát és rámutat, hogy nem elsőrendű célunk a K+F eredmények külföldi értékesítése, ha hazai hasznosításuk biztosítható.

A licencek bevezetéséhez szükséges idő megengedhetetlenül hosszú: 30-35 hónap. Ennek az az oka, hogy a beruházási források és a háttérripari feltételek csak késedelmesen állnak rendelkezésre.

Alig néhány esetben került sor a vásárolt licencek hazai továbbfejlesztésére; a hazai kutató-fejlesztő gárda aktív részvételére a licencek hono-

XIX-A-84-t-4-5/1981.

Magyar Országos
Lövétár

(7. do. oné')

sításában viszonylag ritkán kerül sor.

A vitában elhangzott főbb észrevételek:

A Minisztertanács 1977. évi határozata még nem hozott gyökeres változást a licencvásárlás terén. Az előrehaladás nem elégséges a termelési szerkezet korszerűsítéséhez. A licenchnosítás átfutási ideje több esetben nagyon hosszú, ami a felelősségviselés fokozását követeli meg. Licencvásárlásokra fordított összeg évek óta a MÜFA 8-9 %-át teszi ki, akkor, amikor indokolt lenne ennél 2-2,5-szer nagyobb összeg ráfordítása is. Az elkövetkezendő években nem várható a beruházásokra fordítható keretek bővülése, ami szükségessé teszi a koncentrációt a fejlesztés igényességének függvényében. Nem egyszer előfordul, hogy licenckiválasztásnál lokális, szubjektív szempontok érvényesülnek. A licencvásárlás indokoltságát illetően megszűntek a régebbi alaptalan előítéletek. További javulást a gazdasági szempontok előbbrehelyezése hozhat a vállalati gazdálkodásban, de a hatósági gyakorlatban is meg kell szüntetni a licencvásárlás ellen ható gyakorlatot. Felvetődik például a licencvásárlás adóztatásának az indokolatlan volta.

Nagyobb szerepet kell, hogy kapjon a licenckiválasztásban, valamint az adaptációban és a továbbfejlesztésben a hazai kutatóbázis.

Aggodalomra ad okot a szocialista országokból származó licencimport megtorpanása. Nagyobb figyelmet kell fordítani ezen a téren a külkereskedelmi munkára, törekedni a jobb akvizícióra.

A hozzászólók megállapították, hogy a határozati javaslat nem mindenben vonja le azt a következtetést, amit az előterjesztés indokolna.

HATÁROZAT

A Tudománypolitikai Bizottság megtárgyalta az OMFB elnökének jelentését a Minisztertanács 2039/1977.(XII. 31.) számú, a licencforgalom fejlesztéséről hozott határozatának végrehajtásáról. Megállapítja, hogy a Minisztertanács hivatkozott határozata még nem hozott gyökeres változásokat, ezért további lépések szükségesek. Gazdaságpolitikai feladataink

megkövetelik a licencvásárlások bővítését. A külföldi licenceknek a jelenleginél lényegesen nagyobb szerepet kell juttatni műszaki fejlődésünkben, versenyképességünk javításában.

Különös figyelmet kell fordítani a hosszú távu, súlyponti népgazdasági jelentőségű fejlesztési célkitűzések megvalósítását szolgáló licencvásárlásokra. A külföldi licencek alkalmazása kapjon nagyobb szerepet a központi fejlesztési programok és OKKFT programok végrehajtásában.

A licencforgalom irányítását és koordinálását úgy kell megvalósítani, hogy az ne korlátozza a vállalatok önállóságát és döntési hatáskörét a licencek kiválasztásában és jobban ösztönözzön a licenckereskedelem élénkítésére. A magasabb műszaki színvonalat jelentő licenc megszerzésére való törekvés párosuljon a jövedelmezőség, az exportképesség növelésére való törekvéssel.

A vállalati licencvásárlási döntéseknek összefüggő fejlesztési stratégián, az alkalmazás feltételeinek gondos felmérésén, megalapozott gazdaságossági számításokon, beható piacelemzésen és prognózison, széleskörű világpiaci informáltságon kell alapulniuk. A legkedvezőbb vásárlási feltételek elérése érdekében fejleszteni kell a licenckereskedelemben való jártasságot.

Az átvett licencek gyors bevezetéséhez és eredményes hasznosításához elengedhetetlen a hazai fejlesztéshez képest általában koncentráltabban jelentkező és nagyobb konvertibilis devizaterhet jelentő - beruházási igény gondos felmérése és a háttérpári követelmények biztosítása. A licencvásárlásokat összhangba kell hozni a rendelkezésre álló fejlesztési forrásokkal és a háttérpári feltételekkel.

A licencek hasznosításának hatékonyságát abból kiindulva kell megítélni, milyen mértékben sikerült a licenceladónál megvalósított műszaki, minőségi, termelékenységi szintet megközelíteni, majd elérni; mennyire fokozódott a versenyképesség. Mivel azonban a licencvásárlás általában csak

követő fejlesztést tesz lehetővé, különös gondot kell fordítani a továbbfejlesztésre. El kell érni, hogy a gyors és eredményes alkalmazás érdekében a hazai kutató-fejlesztő intézmények aktívan közreműködjenek a licencek kiválasztásában és adaptálásában, a későbbiekben pedig megfelelő szerepet vállaljanak azok továbbfejlesztésében. A licencvásárlás útján megvalósuló fejlesztések sikere jelentős mértékben a hazai kutatási-fejlesztési potenciál és a licencvásárlás nyújtotta előnyök összekapcsolásán, kedvező kombinálásán múlik.

Fentiekben túlmenően a Tudománypolitikai Bizottság a következőkben határozza meg a teendőket;

- 1.) Folyamatosan vizsgálni és javítani kell a licencvásárlások engedélyezésének, ösztönzésének, illetve támogatásának kritériumrendszerét annak érdekében, hogy jobban szolgálják a gazdaságpolitikai célkitűzések megvalósítását.

Felelős: pénzügyminiszter,
külkereskedelmi miniszter,
OMFB elnöke

Határidő: folyamatos

- 2.) Az ágazati irányító szervek gazdasági céljaiknak megfelelően továbbra is orientálják és serkentsék a vállalati licencvásárlási szándékokat, kezdeményezzék és segítsék elő a licencek hatékonyabb hasznosításához szükséges, a vállalatok lehetőségeit meghaladó feltételek megteremtését; kísérik figyelemmel és szükség esetén megfelelő intézkedésekkel támogatassák a megvásárolt licencek gyors adaptálását, bevezetését és továbbfejlesztését.

Felelős: ágazati miniszterek,
Országos Vízügyi Hivatal elnöke

Határidő: folyamatos

3.) A jelenlegi oktatási formákon túlmenően a licencforgalommal kapcsolatos szakismeretek és jártasság fejlesztése érdekében speciális licenc-tanfolyamokat kell szervezni vállalati vezetők, valamint műszaki gazdasági szakemberek részére.

Felelős: OTH elnöke,
OMFB elnöke

Határidő: folyamatos

3./b. Beszámoló a Tudománypolitikai Bizottságnak az iparjogvédelem helyzetéről hozott határozatok végrehajtásáról.

Előadó: Pusztai Gyula elvtárs

Meghívott: Káplár Gyula elvtárs,
Csernok Attila elvtárs

Az előterjesztés főbb megállapításai:

A TPB 1978. augusztus 11-én komplex intézkedéssorozatot irányozott elő a találmányok hasznosítása, illetve az iparjogvédelem javítására, melyek végrehajtása kedvező irányu változásokat indított el. Megtörtént a szabályozórendszer módosítása; létrejött az MNB-nél az innovációs hitel és alap; OT, OMFB, MTA és OM tervezési és beszámolási irányelveket adtak ki; folyamatban van az Országos Találmányi Hivatal hatékonyságának növelése; egyes ágazati tárcák iparjogvédelmi irányelveket fogadtak

**Magyar Országos
Levéltár**

XIX-A-84-t-4-5/1981.

(7. d. sz. 10)

el; előrelépés történt az iparjogvédelmi szakképzés területén; a találmányokkal, újításokkal összefüggő társadalmi szemlélet kedvezően változott.

A szabadalmi statisztikában a kedvező irányú változások még nem eléggé tükröződnek, de a szabadalmi bejelentések száma növekedőben van; a találmányokból nyert hasznos eredmény viszont kis mértékben csökkent.

A beszámoló további teendőként jelöli meg a gazdasági ösztönző rendszer hatékonyságának növelését; a szervezeti és irányítási feltételek javítását; az egyéni érdekeltség rendszerének továbbfejlesztését a feltalálók, a közreműködők és a gazdasági vezetők esetére egyaránt; a felkaroló, kockázatot részben átvállaló ügynöki típusú szervezetek létrehozását; a kisiparosok innovációs tevékenységének fokozottabb igénybevitelét; a Szabadalmi Információs Központ létesítéséhez szükséges pénzeszközök biztosítását.

Az előterjesztő a gazdasági ösztönző rendszer hatékonyságának növelését, az innováció szervezeti feltételeinek fejlesztését és a Szabadalmi Információs Rendszer korszerűsítéséhez szükséges pénzügyi források keresését tüzi ki célul.

A találmányokkal kapcsolatos ösztönzés fejlesztésére az OTH vizsgálandó kérdésekként konkrét javaslatot is tesz a 4.sz. mellékletben.

A vitában elhangzott főbb észrevételek:

Az előterjesztés és a melléklete több olyan észrevételt tartalmaz, amelyek helyet kellett volna hogy kapjanak a határozati részben is. Ilyen pl. a közreműködők díjazásának kérdése. Az MSZMP KB Gazdaságpolitikai Bizottságának 1980. december 15-i határozata értelmében sor kell hogy kerüljön a szellemi termék forgalmazása szervezeti, jogi és egyéb feltételei áttekintésére, de szükség van arra is, hogy dön-

téselőkészítés szempontjából össze legyen hangolva a jelen határozat a TPB 30.022/1979. számú határozatával foglalkozó TPB 1981. I. féléves munkaterv júniusi napirendjének 1. pontjával.

Aggodalomra ad okot az, hogy alacsony a kutatóintézetek által bejelentett szabadalmak száma, hogy közel egy nagyságrenddel elmarad a vállalatok által bejelentett szabadalmak számától.

Ez felveti az ösztönzési rendszerünk hatékonyságának kérdését. Aggasztó az is, hogy a találmányokból nyert haszon bizonyos mértékben csökkent. Anyagi forrásaink beszűkülése nem jelentheti a műszaki fejlesztés anyagi kereteinek nagyobb fokú korlátozását.

A szabadalmi eljárás még mindig túlságosan lassu, bár a hozott intézkedések hatására az elintézetlen igények számának növekedése ez évben megáll.

HATÁROZAT

A Tudománypolitikai Bizottság megállapítja, hogy az iparjogvédelem helyzetéről, népgazdasági szerepéről, nemzetközi összefüggéseiről és továbbfejlesztésének irányairól szóló 30.022/1978. számú határozata és annak alapján hozott további határozatok bizonyos kedvező, de korántsem elegendő változásokat indítottak el. A gazdálkodó egységek dinamikus műszaki fejlődését elősegítő feltalálói tevékenység, a találmányok hasznosítása és az ehhez nélkülözhetetlen iparjogvédelmi tevékenység fellendítése különös figyelmet igényel.

A Tudománypolitikai Bizottság megállapítja, hogy a találmányok száma és hasznosításuk tekintetében a jelenlegi helyzet nem kielégítő. Ezért a gazdasági szabályozás innovációra gyakorolt hatásának állandó elemzésével, a feltalálói és ujitói tevékenység felkarolásával, a találmányok és ujitások megvalósításának segítségével folytatni kell a műszaki fejlesztés fellendítését célzó ágazati és ágazatközi, vállalati és vállalatközi feltételek javítását.

Ennek érdekében a Tudománypolitikai Bizottság az alábbiakat határozza:

- 1.) A gazdasági szabályozórendszer továbbfejlesztésének keretében, a kutatás-fejlesztés szabályozásának korszerűsítésével összhangban javaslatokat kell kidolgozni a találmányok, újítások és más műszaki szellemi eredmények (know-how, stb.) kifejlesztését és hasznosítását segítő gazdasági ösztönzők bevezetésére.

Felelős: OTH elnöke,
OT elnöke,
pénzügyminiszter,
külkereskedelmi miniszter,
munkaügyi miniszter

Határidő: 1982. I. negyedév

- 2.) A Minisztertanács 2019/1980. (VIII. 27.) sz. határozata végrehajtásával összhangban megfelelő figyelmet kell fordítani a találmányok, újítások és más műszaki szellemi eredmények elterjesztését elősegítő szervezeti feltételek fejlesztésére.

Felelős: OTH elnöke,
az érintett miniszterek,
valamint az OKISZ, a TOT és a KIOSZ elnökeinek
bevonásával.

Határidő: 1981. IV. negyedév

- 3.) A Tudománypolitikai Bizottság a kutatási-fejlesztési tevékenységet, a termelési szerkezet fejlesztését és külgazdasági pozícióink javítását szolgáló vállalati és irányítószervi döntések szabadalmi információkkal történő jobb megalapozása céljából tudománypolitikai szempontból indokoltnak tartja annak vizsgálatát, hogy a szabadalmi információs rendszer korszerű technikai eszközökkel való fejlesztése milyen pénzügyi források bevonásával valósítható meg.

Felelős: OTH elnöke,
az érintett miniszterek bevonásával

Határidő: 1981. IV. negyedév

Készült: 50 példányban

46
..... sz. példány

SZOLGÁLATI HASZNÁLATRA!

Kapták:

a TPB tagjai,
Dr. Sággy Vilmos elvtárs,
Veress Péter elvtárs,
Bajnok Zsolt elvtárs,
Kovács Antal elvtárs,
Szakali József elvtárs,
Dr. Timár Mátyás elvtárs,
Dr. Varga József elvtárs,
Molnár József elvtárs,
Dr. Pusztai Gyula elvtárs,
Rév Lajos elvtárs,
Szabó István elvtárs

A Tudománypolitikai Bizottság

30.004/1981. számú

határozata

az iparjogvédelem helyzetéről hozott határozatok végrehajtásáról

A Tudománypolitikai Bizottság megállapítja, hogy az iparjogvédelem helyzetéről, népgazdasági szerepéről, nemzetközi összefüggéseiről és továbbfejlesztésének irányairól szóló 30.022/1978. számú határozata és annak alapján hozott további határozatok bizonyos kedvező, de korántsem elegendő változásokat indítottak el. A gazdálkodó egységek dinamikus műszaki fejlődését elősegítő feltalálói tevékenység, a találmányok hasznosítása és az ehhez nélkülözhetetlen iparjogvédelmi tevékenység fellendítése különös figyelmet igényel.

A Tudománypolitikai Bizottság megállapítja, hogy a találmányok száma és hasznosításuk tekintetében a jelenlegi helyzet nem kielégítő. Ezért a gazdasági szabályozás innovációra gyakorolt hatásának állandó elemzésével, a feltalálói és ujitói tevékenység felkarolásával, a találmányok és ujitások megvalósításának segítségével folytatni kell a műszaki fejlesztés fellendítését célzó ágazati és ágazatközi, vállalati és vállalatközi feltételek javítását.

XIX-A-84-b-5/1981.
**Magyar Országos
Levéltár**

Ennek érdekében a Tudománypolitikai Bizottság az alábbiakat határozza:

- 1.) A gazdasági szabályozórendszer továbbfejlesztésének keretében, a kutatás-fejlesztés szabályozásának korszerűsítésével összhangban javaslatokat kell kidolgozni a találmányok, újítások és más műszaki szellemi eredmények (know-how, stb.) kifejlesztését és hasznosítását segítő gazdasági ösztönzők bevezetésére.

Felelős: OTH elnöke,
OT elnöke,
pénzügyminiszter,
külkereskedelmi miniszter,
munkaügyi miniszter

Határidő: 1982. I. negyedév

- 2.) A Minisztertanács 2019/1980. (VIII. 27.) sz. határozata végrehajtásával összhangban megfelelő figyelmet kell fordítani a találmányok, újítások és más műszaki szellemi eredmények elterjesztését elősegítő szervezeti feltételek fejlesztésére.

Felelős: OTH elnöke,
az érintett miniszterek,
az OKISZ, a TOT és a KIOSZ elnökei

Határidő: 1981. IV. negyedév

- 3.) A Tudománypolitikai Bizottság a kutatási-fejlesztési tevékenységet, a termelési szerkezet fejlesztését és külgazdasági pozícióink javítását szolgáló vállalati és irányítószervi döntések szabadalmi információkkal történő jobb megalapozása céljából tudománypolitikai szempontból indokoltnak tartja annak vizsgálatát, hogy a szabadalmi információs rendszer korszerű technikai eszközökkel való fejlesztése milyen pénzügyi források bevonásával valósítható meg.

Felelős: OTH elnöke,
az érintett miniszterek bevonásával

Határidő: 1981. IV. negyedév

Budapest, 1981. január 30.